

DORPSORGaan

spaarndam

DORPS-ORGAAN SPAARNDAM

inhoud:	pag.
bekendmaking dorpsraad spaarndam	2
verenigingsnieuws	3
tentoonstelling recreatiegebied spaarnwoude	3
dorpshuis, niet op stellen	4
nationale kollekte 1969 ten behoeve van het geestelijk gehandicapte kind	5
december-puzzeltje	5
op stap . . . . met een gevelkenner	8
de derde rondwandeling in ons dorp met één onzer dorpsbewoners	9
intocht van sint nicolaas	11
kerkelijk bericht	12
verbeterd bericht	12
de geschiedenis van spaarndam	13

redactieleden:

e. huttinga	ijdiijk 27
j. a. knijnenburg	ijdiijk 26
p. a. roelofsen	dr. w. nijestraat 9
d. a. verdurmen	visserseinde 71

blad van de dorpsraad-spaarndam
3e jaargang nr. 11

redactie-adres: Dr. W. Nijestraat 9, Spaarndam (oost)

Bekendmaking Dorpsraad Spaarndam

De Dorpsraad Spaarndam maakt bekend, dat;

- a. in 1970 aftredend zijn de heren D. A. Verdurmen en F. J. C. Westerweel, welke leden voor een 2e zittingsperiode herkiesbaar zijn;
- b. in verband hiermede tijdens de openbare vergadering van de dorpsraad, te houden op

dinsdag, 26 januari 1970

- aanvang 20.00 uur, in het speeltuingebouw, de gelegenheid wordt gegeven deel te nemen aan een eventuele verkiezing van leden van de dorpsraad Spaarndam, zulks ter vervulling van de vacatures, ontstaan door het periodieke aftreden van de genoemde heren D. A. Verdurmen en F. J. C. Westerweel;
- c. kiesgerechtigd zijn volgens artikel 1.03, lid 2, van het statuut; Spaarndammers, die de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt en staan ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente Haarlem of van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude;
  - d. verkiesbaar zijn volgens artikel 1.03, lid 3, van het statuut; Spaarndammers, die kiesgerechtigd zijn en op de dag der verkiezing de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt en op die dag nog geen 65 jaar zijn;
  - e. kandidaatstelling voor het lidmaatschap van de dorpsraad Spaarndam kan geschieden:
    1. door de dorpsraad;
    2. op schriftelijke voordracht van 10 kiesgerechtigde Spaarndammers; van elke op deze wijze gestelde kandidaat dient een verklaring te worden ingeleverd, waaruit blijkt, dat deze
      - 1e. bij een eventuele verkiezing de benoeming zal aanvaarden en
      - 2e. het statuut zal handhaven; schriftelijke voordrachten als hier bedoeld dienen met de genoemde verklaringen te worden ingeleverd vóór 30 december 1969 ter hulpsecretarie Spaarndam, Westkolk 4, alhier;
  - f. de aftredende leden D. A. Verdurmen en F. J. C. Westerweel zich op verzoek van de dorpsraad herkiesbaar hebben gesteld, zodat de dorpsraad zijnerzijds deze kandidaten ter vervulling van de aanstaande vacatures voordraagt.

(GEEN VERKIEZING?)

Onder de aandacht wordt nog gebracht, dat geen verkiezing zal worden gehouden, als het aantal gestelde kandidaten in totaal gelijk is aan het aantal te vervullen vacatures. In dat geval worden de door de dorpsraad gestelde kandidaten D. A. Verdurmen en F. J. C. Westerweel zonder meer opnieuw benoemd verklaard en wel met ingang van de vastgestelde datum van verkiezing. Aangenomen wordt, dat geen verkiezing zal behoeven te worden gehouden, indien op 30 december 1969 blijkt, dat alsdan van de bevoegdheid tot kandidaatstelling op schriftelijke voordracht van 10 kiesgerechtigden geen gebruik is gemaakt. Uiteraard zal van dit verschijnsel, als het zich mocht voordoen, te zijner tijd mededeling worden gedaan.

Tenslotte wordt er nog op gewezen, dat de geldigheid van een stemming vereist, dat daaraan door minstens 50 personen moet zijn deelgenomen. Indien onverhoopt mocht blijken, dat minder dan 50 personen van het stemrecht gebruik hebben gemaakt, dan moet de stemming ongeldig worden verklaard. In dit laatste geval voorziet de zittende dorpsraad in de vacatures tot de volgende verkiezing.

Namens de Dorpsraad Spaarndam,
P. A. Roelofsen, secretaris.

VERENIGINGSNIEUWS

WEDEROM EEN PRACHTIG SUCCES VOOR SPAARNDAM'S GEMENGD KOOR

Zondag 28 september 1969 vertrok Spaarndam's Gemengd Koor bij stralend mooi weer naar Nijmegen om deel te nemen aan het concours, uitgeschreven door het U.N.D.K. "Pleiade".

Na onderweg in Maarsbergen koffie te hebben gedronken, arriveerden wij om ca. 12 uur in Nijmegen.

Wij hebben daar eerst een kop koffie met een broodje gebruikt en wel in Café-Restaurant "Distel", alwaar tevens gelegenheid was voor een laatste repetitie. Daarna trokken wij op naar het concertgebouw "De Vereniging", alwaar het concours gehouden werd.

Om ca. 2.15 uur was het onze beurt van optreden. Ondanks het feit dat wij de pech hadden om 2 van onze sopranen te missen wegens ziekte en ongeluk, brachten wij het er zo goed af, dat onze prestatie werd beloond met de 1ste prijs, daarenboven met lof der jury.

Wij behaalden 365 punten. Voorwaar, wederom een prachtig succes voor ons koor.

Inzonderheid voor onze dirigent Ernst v. h. Kaar, want hij is toch de man, die ons, "muziekalphabeten", altijd maar weer alles moet bijbrengen en daar verscheidene uurtjes aan moet dokteren. Daarom "Bravo", voor onze dirigent.

Namens Spaarndam's Gemengd Koor,

G. Klomp, voorzitter.

Wij, redactie van het dorpsorgaan, voegen onze hartelijke gelukwensen ter gelegenheid van het zoveelste prachtige succes hieraan alsnog gaarne toe. Dit proficiat willen wij dan niet beperken tot de dirigent, maar uiteraard bestemd doen zijn voor de gehele koorgemeenschap.

TENTOONSTELLING RECREATIEGEBIED SPAARNWOUDE

Onder de aandacht wordt gebracht, dat de reizende expositie inzake het recreatiegebied Spaarnwoude "nu en dan" gedurende de periode van 24 december 1969 tot en met 4 januari 1970 SPAARNDAM zal aandoen.

Die tentoonstelling zal daar worden gehouden in de openbare lagere Sparneschool aan de Pol 18.

Voorafgaand aan deze tentoonstelling zullen de Burgemeester van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Mw. Ir. J. H. Mulder, ontwerpster van het plan voor het recreatiegebied Spaarnwoude, een korte inleiding houden, waarbij aan aanwezigen, die daartoe behoefte gevoelen, gelegenheid tot inspraak zal worden geboden.

Deze inleiding zal worden gehouden in het gebouw van de Kamis-sociëteit aan de Nieuwe Groenmarkt 5 te Haarlem en wel op woensdag, 3 december 1969. Deze bijeenkomst zal om 21.00 uur aanvangen.

En voor de tentoonstelling in Spaarndam en voor de bijeenkomst in Haarlem worden gefinterseerden, liefst in groten getale, gaarne verwacht, mede namens

de Dorpsraad Spaarndam,
P. A. Roelofsen, secretaris.

Dorpshuis, niet op stellen

REACTIE OP REACTIE

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van de heer Chr. G. van Warmerdam - een dorpshuis betreffende -, welk artikel geplaatst is in nr. 10 van de 3e jaargang van het Dorpsorgaan Spaarndam, is het naar mijn mening zinvol puntsgewijs een aantal kanttekeningen te plaatsen, die als volgt kunnen luiden.

1. Allereerst dan een woord van dank en waardering aan het adres van de heer Van Warmerdam voor diens inzet en grote activiteit, waarmede hij zijn ideeën aan de Spaarndammers voorschotelt.
2. Vastgesteld moet echter worden, dat de discussies over de plaats van vestiging van een dorpshuis al jaren gaande zijn en dat het onmiskenbaar tot de taak van de dorpsraad gerekend moet worden deze discussies tot een voor de gehele dorpsgemeenschap aanvaardbare conclusie te leiden.
3. De dorpshuisaffaire is geruime tijd geleden behandeld in een vergadering, tijdens welke alle Spaarndamse verenigingen zich via hun vertegenwoordigers hebben kunnen uitspreken over eventuele vestigingsplaatsen, hetgeen dan ook is gedaan.
4. Die uitspraak luidt aldus, dat een grote meerderheid geen bezwaar had tegen een andere vestigingsplaats dan de Kolk, waarbij met name werd gedacht aan een perceel grond, gelegen ten oosten van de Ringweg in de nabijheid van de Grote Sluis. Enkele anderen - hun goed recht overigens -, waaronder de heer Van Warmerdam, meenden destijds nochtans een warm pleidooi te moeten houden voor de Kolk, daartoe dan geleid door andersluidende opvattingen.
5. Reeds in december 1967 heeft de Dorpsraad Spaarndam de gemeentebesturen van Haarlem en van Haarlemmerliede en Spaarwoude geadviseerd inzake de Spaarndamse dorpshuisproblematiek. In dit advies is o.m. gerapporteerd, dat - alle toen geldende omstandigheden in aanmerking genomen - de omgeving van de Grote Sluis op grond van de in brede kring gevormde mening het meest geschikt is te achten voor de vestiging van een dorpshuis.
6. Dat advies is indertijd in het dorpsorgaan gepubliceerd, zodat mag worden verondersteld, dat men in Spaarndam bekend is met de overwegingen, die tot 's dorpsraads advies hebben geleid.
7. Het is spijtig, dat de heer Van Warmerdam anno 1969 nog steeds op het standpunt staat, dat Spaarndam als het ware eindigt bij de Grote Sluis. Met dat standpunt laat hij niet overduidelijk blijken, dat hij de gemeenschapsvormende doelstelling, die voorzit bij de stichting van een dorpshuis, verstaat. Het wordt tijd, dat men in Spaarndam allerwege over gemeentegrenzen gaat heen zien. Alleen al de in verschillende opzichten verbondenheid van de beide dorpskernen west en oost dwingt daartoe.
8. Om een ieder recht te laten wedervaren en tenslotte definitieve stappen te kunnen ondernemen, heeft de dorpsraad onlangs besloten om op korte termijn een drietal eventuele vestigingsplaatsen voor een dorpshuis op hun wel en wee te toetsen. Deze plaatsen betreffen in alfabetische volgorde gronden, gelegen
  - 1e. op het Fort-Zuid;
  - 2e. ten oosten van de Ringweg (omgeving Grote Sluis);
  - 3e. aan de Westkolk.De resultaten van dat onderzoek, alsmede de daaruit voortvloeiende eindconclusie, worden, zodra het een en het ander bekend is, uiteraard aan de openbaarheid prijs gegeven.
9. De dorpsraad ziet er geen heil in een enquête te houden, waarbij op grond van meerderheid van stemmen over een vestigingsplaats voor een dorpshuis zou moeten worden beslist. Uiteraard behoudt nochtans een ieder het recht zich straks vrijblijvend op te stellen inzake de nadere conse-

quenties, die zullen voortvloeien uit een eenmaal gemaakte keuze. Er zijn nog verschillende punten, die alsdan aan de orde zullen worden gesteld, voordat tot realisering van een plan zal worden overgegaan.

10. Resumerend kan worden gesteld, dat het spoedig tijd wordt, dat Spaarndam heel beslist weet wat het wil. Daaraan wordt dan ook met de nodige voortvarendheid gewerkt. Er wordt ernstig naar gestreefd om op dit patroon in alle zorgvuldigheid en met beleid voort te borduren. Het is namelijk niet toelaatbaar, dat de dorpshuisaffaire om welke reden dan ook wordt getrainneerd.

G. P. Stapel.

Een goed verstaander heeft maar een half woord nodig.

De redactie is uiteraard bijzonder benieuwd hoe de slotconclusie zal gaan luiden. Zij is gaarne bereid de berichten hieromtrent in het dorpsorgaan te publiceren.

Wij zijn er van overtuigd, dat de beslissing over een vestigingsplaats voor een dorpshuis gefundeerd zal zijn en zal steunen op de mening van een brede kring, die geacht mag worden representatief voor Spaarndam te zijn.

Het belangrijkste is, dat er in Spaarndam een dorpshuis komt.

Wij staan te popelen om straks te kunnen vertellen, wanneer de eerste paal voor een dorpshuis bezit zal nemen van een stukje SPA ARNDAMSE bodem.

De Redactie.

Nationale kollekte 1969 ten behoeve van het geestelijk gehandicapte kind

Zoals bekend, is onlangs een nationale geldinzameling gehouden ten behoeve van het geestelijk gehandicapte kind.

Het aandeel van Spaarndam in de opbrengst van die kollekte blijkt te hebben bedragen

f 310,90

Mede namens het plaatselijk wijkhoofd (mevrouw P. Roelofsen-van Reenen) zeggen wij de kolletrices + kollektant en alle begunstigers bij deze gaarne hartelijk dank voor hun vlotte medewerking respectievelijk offervaardigheid.

De Redactie.

DECEMBER_PUZZELTJE

voor de Spaarndamse jeugd, die de lagere school bezoekt

Horizontaal:

2. emmer
7. zuil
9. hoogste rand van het dak
11. afkorting van Sint, Kerst en Oudjaar
12. bijwoord
13. zacht
14. snoep
16. gelofte
17. hemellichaam
19. voegwoord
21. afkorting Stads-Reiniging
22. papegaaï
23. zoen

Verticaal:

1. deel van een boom
3. voeding
4. ieder
5. strafwerktuig
6. stuurinrichting
8. mama
10. gebogen
15. bergpad
18. woonboot
20. voorzetsel
22. spil

Oplossingen worden verwacht bij de hulpsecretarie aan de Westkolk 4 of op de adressen van de redactieleden, vermeld bij de inhoudsopgave van dit orgaan, en wel uiterlijk op 9 december 1969.

De winnaars van de prijsjes, die zo nodig door loting zullen worden aangewezen, krijgen zo spoedig mogelijk bericht.

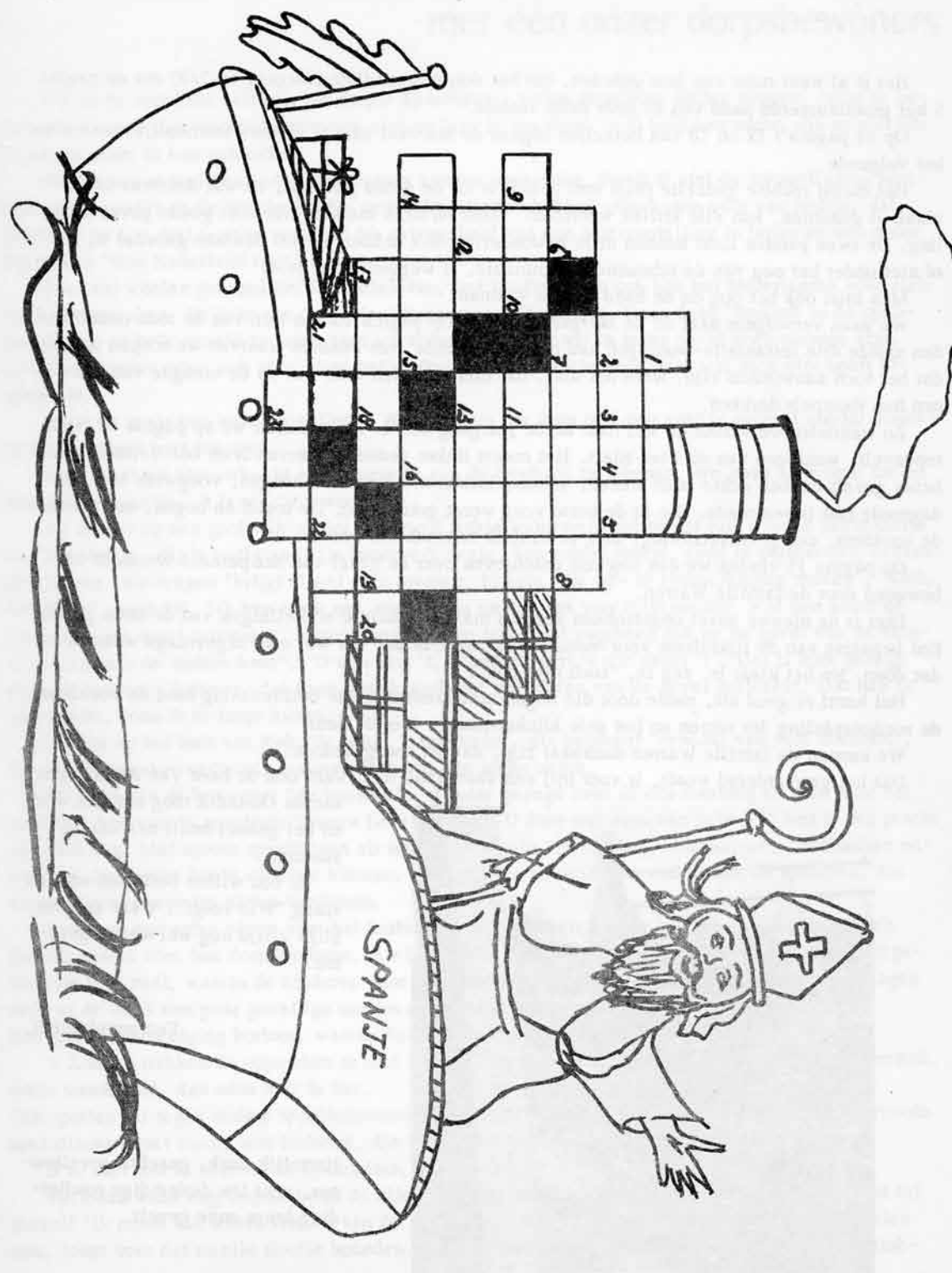
Er is wederom een aantal aardige prijsjes te winnen.

De goede oplossing zal, met vermelding van de namen van de prijswinnaars, in een volgend nummer van het dorpsorgaan worden geplaatst.

Veel succes, jongelui.

Tenslotte hartelijk dank aan de samensteller van dit puzzeltje.

De Redactie.

Op stap... met een gevelkenner

Het is al weer ruim een jaar geleden, dat het dorpsorgaan (2de jaargang nr. 7/8) ons op pagina 7 het gerestaureerde pand van de heer Balm toonde.

Op de pagina's 12 en 13 van hetzelfde orgaan de bouwval aan de Spaarndammerdijk, waarover het volgende.

Het meest rechtse gedeelte (huis met palen) is tot de grond gesloopt, en wat daarvoor in de plaats is gekomen, kan alle kritiek weerstaan. Mooi en strak metselwerk, met goede gevelverdeling. De twee panden links kunnen mijn bewondering niet hebben en wat daaraan gebeurd is, al of niet onder het oog van de schoonheidscommissie, is weggesmeten geld.

Men mist ook het oog en de hand van de vakman.

We gaan vervolgens naar de 2e jaargang no. 11. Op pagina 10 een foto van de toen onderhanden zijnde drie restauratie-woningen aan het Visserseinde, ten aanzien waarvan we mogen stellen, dat het toch aanwinsten zijn, ware het niet, dat hier de huren toch wel op de vreugde van het wonen hun stempels drukken.

Zo wandelen we verder en wel naar de 3e jaargang no. 4. Daar treffen we op pagina 10 twee topgevels, woningen van de heer Baart. Het meest linkse gedeelte hiervan is nu ook voltooid en beide gevels hebben echte oude stenen, ankers, luiken met gesmede hengen, voegwerk met een dagmede (dit is een mede, die in de verse voeg wordt getrokken). De togen en bogen, en, boven de voordeur, een gevelversiering, zijn de aanblik ruimschoots waard.

Op pagina 11 vinden we dan nog iets geschreven over de gevel van het perceel Westkolk 34, bewoond door de familie Warren.

Hier is de nieuwe gevel opgetrokken volgens maten, schuinite en hellingen van de oude gevel. Een bepaling van de rijksdienst voor monumentenzorg. Ik heb me wel eens afgevraagd waarom ze dat doen. Nu het klaar is, zeg ik, "toch niet gek".

Het komt er goed uit, mede door die bogen met zandsteen, de betimmering rond de voordeur, de roedeverdeling der ramen en het gele klinkerstraatje voor de deur.

We kunnen de familie Warren dankbaar zijn, dat dit kon gebeuren.

Dat het gewaardeerd wordt, is voor mij een vaststaand feit, want ook de heer Van Amerongen aan de Oostkolk toog aan het werk en het geheel heeft een keurig aanzien.

Ik zou willen besluiten met de vraag "Wie volgt"? Want er is en blijft altijd nog wel wat te geven.

Een geveltoerist.

Hartelijk dank, geachte gevelkenner, voor Uw deskundige rondleiding langs onze gevels.

Redactie.

De derde rondwandeling in ons dorp met één onzer dorpsbewoners

Wat er te vertellen valt van ons dorpje Spaarndam? Velen misschien zullen zeggen, "niks te beleven". O nee, dan woont U zeker nog niet zo lang in ons dorp, of U bent een nurks, die er niet iets moois of leuks in kan ontdekken.

Nu, ik zou er wel een ander boekje over kunnen open doen. Heeft U niet de Breugeliaanse bruiloft meegemaakt op de Westkolk, die zelfs filmartiesten hebben uitgekozen voor een festijn, dat straks op de t.v. zal worden vertoond ter gelegenheid van een tentoonstelling in Japan en wel onder het motto "Hoe Nederland reilt en zeilt?"

Daar zal worden getoond het industriëleven, het landleven en ook hoe het Nederlandse volk zich weet te vermaken. En daarvoor is speciaal Spaarndam uitgekozen. Door deze "bruiloft in de openlucht" aan de hele wereld te laten zien wordt bewezen, dat wij in ieder geval geen nurksen zijn. De filmartiesten zeker ook niet, daar het werkelijk een spektakelstuk was, wat zich hier heeft afgespeeld.

Dit is nu maar een enkel gevalletje. Bekijkt eens Uw dorp met een vrolijk gezicht zonder donkere bril en loopt met me mee.

Kijk, dat zit bijvoorbeeld een mannetje aan de Oostkolk te tekenen. We gaan naar hem toe en maken een praatje. 't Is prachtig weer.

Hij maakt op een grof stuk papier een mooi stukje waterverfprent en zit rustig tegen het muurtje van het sluisje. Hij is lustig aan zijn kunstwerk bezig. Een aardig stukje, goed in perspectief, in vlakke kleuren. We vragen "krijgt U wel eens mensen, kijkers, die op- of aanmerkingen maken". "Och, mijnheer", zegt hij, "ik ben maar een amateurje en doe het voor mijn plezier. Wat een ander er van zegt, dat deert mij niet". "Nee", zeg ik, "zo iets stond voorheen ook op de gevel van de hulpsecretarie aan de andere kant". "D'een eert 't, d'ander weert 't wat deert 't". Dat is leuk gezegd en zo is het ook. Jammer, dat deze spreuk sinds het schilderen van de gevel ontbreekt. Dat heb ik opgemerkt, toen ik er langs kwam.

Zo ook op het huis van Kok, de naam "Movavedo", die betekent "moeder van vele dochters". Ze zijn daar zeker verhuisd. Jammer, het was een leuke naam.

We gaan via de brug over "de boezem", of beter gezegd over de boezembrug en zien daar het versierde hek van de speeltuin "Nieuw Leven". Heeft U daar wel eens van gehoord? Het is een pracht voor het oog. Met mooie speeltuigen als schommels, wip, rekstokken, draaimolen, zandbakken enzovoort, in diverse bonte en frisse kleuren, pas opnieuw geleverd door ouders van de kinderen, die daarvoor wel een extra pluim verdienen.

Eveneens een extra pluim voor het bestuur en de oppassters van de kinderen, die kosten noch moeite sparen voor hun dorpskinderen. Als het slecht weer mocht zijn, staat daar nog een mooi gebouwtje met zaal, waarin de kinderen naar hartelust kunnen spelen en waarin ook ouden van dagen eens in de week een paar gezellige uurtjes doorbrengen, met allerlei attracties. Een speeltuinvereniging kortom, waarop Spaarndam trots kan zijn.

's Zomers trekken de oppassters er met 30 of 40 kinderen op uit naar mooie plekjes in de omtrek. Soms wandelend, dan eens met de bus.

Ook sporten zij tegen andere speeltuinverenigingen. Ja, men heeft daar in dat gebouwtje een mooie medaillekast met aardig wat trofeeën, die in de loop van de tijd zijn buitgemaakt.

Is er niet iets te beleven in Spaarndam, zei U?

Verleden week nog liep ik langs de Rijkweg met de witte doeshond van m'n dochter en dacht bij mezelf "ik maak die hond even los van de lijn". En daar wil die r... hond achter een paar koeien aan, loopt over dat smalle slootje beneden aan de berm, maar zakt tot aan zijn billen in de blub-

ber. De hond dacht zeker, dat hij op het kroos kon lopen. Toen hij met veel moeite weer bij me was gekomen, was het een zwart-witte does geworden en ruiken, het was niet mooi meer.

Tussen haakjes, bent U een beetje natuurliefhebber?

Ook niet? Dat is dan jammer. Het gezicht op die oude verweerde bomen op het fort, door weer en wind geteisterd, is mooi, maar men moet er het oog voor hebben.

Aan het Spaarne gekomen, zie ik allerlei soorten vaartuigjes, jachten, bootjes, kano's, teveel om op te noemen, kleurrijk schitterend in de zon, die zich uitstraalt over dit bezienswaardige tafereel, dat zich voor mij ontplooidde.

En aan de kanten van dit mooie Spaarne zijn vele hengelaars begerig bezig een visje te verschalken. Ze zoeken rust en vinden het er ook. Van die hengelaars schiet me iets te binnen, wat ik jaren geleden beleefd heb.

Op een zondagmiddag ga ik met m'n twee dochters in een bootje de Mooie Nel op. "Laten we gaan zwemmen", zegt er een. "U kunt toch zwemmen pa!" Nu, zo gezegd, zo gedaan.

Ik neem een duik en kom weer boven, maar met een zwarte snuit, daar ik op de bodem klei over mijn gezicht had gesmeerd. Het was dan ook een rare toet, waarmede ik boven gekomen was. Maar waar ik niet aan gedacht had, was mijn gebit. Dit was uit mijn mond gespoeld.

Nu stond ik er mooi op en het was nog een duur grapje ook.

Ik zou dan ook aan de liefhebbers van hengelen het volgende willen vragen:

"Mocht U soms een vis ophalen met een gebit in zijn bek, wil dan zo goed zijn om dit te bezorgen aan de redactie van het dorpsorgaan Spaarndam".

Mijn adres is daar bekend.

U zult een leuke beloning in ontvangst kunnen nemen. Het was geen grapje, wat ik U vertelde, het is ware historie. Dat is het dan voor ditmaal.

O ja, dit nog, die vieze hond hebben we in een teil sop gedaan. We hebben hem afgeschrobd. Moeder, de vrouw, werd er zelf misselijk van, wat ik me kan indenken. Zo ziet U maar, dat er in Spaarndam wel wat te beleven valt.

Een dorpeling, wiens naam en adres bij de redactie bekend zijn.

Hartelijk dank, geachte inzender. Als het nog warm was, hadden we graag een baantje met U gezwommen. Nu de temperatuur niet meer zo hoog is, volstaan wij liever met U te vergezellen op Uw wandelingen, die U, naar wij hopen, nog wel eens zult maken.

De Redactie.

intocht van sint nicolaas

Bij deze delen wij U mede, dat Sint Nicolaas op zaterdag, 29 november a.s. op feestelijke wijze in Spaarndam zal worden ingehaald.

Het programma, dat ter gelegenheid van die feestelijkheid is samengesteld, ziet er als volgt uit:

Om 14.00 uur: Verzamelen van alle kinderen in het speeltuinkwartier.

Om 14.15 uur: Vertrek in optocht naar de Westkolk.

Aan de optocht zal medewerking worden verleend door de drumband "Bato" uit Haarlem.

Om 14.30 uur: Aankomst en begroeting van Sint Nicolaas en zijn gevolg.

Zij zullen per boot in de Kolksluis aankomen.

Na de begroeting zal het hoge gezelschap plaats nemen in een calèche, bespannen met twee paarden, om zo de triomftocht door het dorp te maken.

Om 16.00 uur: Feestelijke bijeenkomst voor de jeugd van 3 t/m 8 jaar in het clubgebouw van de speeltuin. Toegankelijk alleen voor de kinderen van de leden.

Uiteraard zal Sint Nicolaas zich hier nog enige tijd met de kinderen bezig houden.

Om 19.30 uur: Filmprogramma voor de oudere jeugd en wel van 9 t/m 14 jaar, eveneens in het clubgebouw van de speeltuin, ook weer bestemd voor de kinderen van de leden.

Wij verzoeken de burgerij van Spaarndam vriendelijk op deze feestelijke dag de vlaggen uit te hangen.

De besturen van de Speeltuinenvereniging Nieuw Leven en van de R.K. Kring Spaarndam.

Behouden vaart, Sint, op Uw steeds hoger wordende leeftijd en wederom met Uw gezelschap van harte welkom, hier in Spaarndam. Tot ziens in de calèche.

De Redactie.

KERKELIJK BERICHT

Hiermede brengen wij onder de aandacht, dat de R.K. -gemeenschap van Spaarndam met terugwerkende kracht per 1 januari 1969 een onafhankelijke parochie is geworden.

Dientengevolge is er door de parochianen een nieuw kerkbestuur gekozen, waarvan het secretariaat is gevestigd op het adres Visscherseinde 29 te Spaarndam.

Correspondentie, die direct de geestelijkheid aangaat, kan worden gericht tot kapelaan Gielen, woonachtig op het adres Dr. Schaepmanstraat 9 te Halfweg. Deze geestelijke is telefonisch te bereiken onder nr. 02907 - 4468.

Wij hopen U met deze mededeling van dienst te zijn geweest.

Namens het R.K. -kerkbestuur van Spaarndam,

Th. Jukes Jr., secretaris,
Visscherseinde 29,
Spaarndam.

VERBETERD BERICHT

In het Haarlems Dagblad van 7 oktober 1969 was een verslag opgenomen betreffende de op 6 oktober 1969 gehouden openbare vergadering van de dorpsraad Spaarndam.

In dat verslag was o.m. het bericht opgenomen, hetwelk er op neer kwam, dat de heer Happé, één der wethouders der gemeente Haarlem, zich jegens de dorpsraad eens in die zin zou hebben uitgelaten, dat Spaarndam een voorstad van Haarlem zou moeten worden.

Dat bericht was onjuist en berust op een misverstand aan de zijde van de desbetreffende verslaggever.

Het tegendeel is waar.

De heer Happé heeft ooit eens gesteld, dat men van Spaarndam juist geen voorstad van Haarlem wil maken.

Het is vanzelfsprekend, dat deze rectificatie moest worden geplaatst om alle misverstanden hieromtrent uit de weg te ruimen en toch vooral . . . . . duidelijk te zijn.

De redactie.

DE GESCHIEDENIS VAN SPAARNDAM

HET GRAF VAN CRUQUIUS

Dit graf is het grootste uit de N.H. Kerk. Het is voorzien van een indrukwekkend grafschrift, dat de overledene al twee jaar voor zijn dood zelf in steen heeft laten uithakken. Al zijn verdienlijkheden somt hij er in op en omdat hij nogal wat gepresteerd had, was de steen van een gewoon graf gewoonweg te klein. Daarom dus een grote grafkelder, die hem het voor die tijd enorme bedrag van honderd gulden kostte.

Voor zijn nageslacht hoefde hij het niet te doen, want hij was ongehuwd. Dat weten we, omdat zijn verwanten het begrafenisrecht voor ongehuwden moesten betalen.

Het grafschrift luidt aldus:

J. de Vogel W.v.d.Zijp K.meesters
Ter eer en ophef der hooge beduidenis
Van het bovenstaand kerkglas vertoonende
't Weled. Coll. van heeren dijkgr. en ho.heemraden
van Rijnl. met deszelfs instelder graaf
Willem van Holland, Roomsch Koning
Vidus Ao 1255 indictie VI, wiens XVI afstammel.
en naneef, dienaer van haere weledhed,
en van den lande was:
Nicolaus Samuelis Cruquius,
geadmitteerd landmeter; candidatus medicinae
examineur der O.I. stuurl. te Delft
lid van de Kon.Soc. der wetensch. te Londen,
lid van 't konstgenoots. te Haarlem
toeziener van Rijnland, schout te Spaarndam.
Natus 2 dec. 1678. Denatus 5 feb. 1754
Naam zinspreuk:
Neminem scientia cruciat,
Nooit schaadt konst.
W. den Hengst in comp. fec. 1752. Prime get. 5.15;25

Het kerkglas waar het opschrift over spreekt is niet hetzelfde gebrandschilderde raam als dat, wat er nu boven het graf van Cruquius te zien is. Het huidige raam dateert uit 1913.

Wie Cruquius was, kunnen we door het grafschrift goed te weten komen. Na de kerkmeesters genoemd te hebben, die aan de totstandkoming van het graf hebben meegewerkt, zwaait Cruquius alle lof toe aan de bestuurders van Rijnland en vooral aan de vermeende oprichter van het waterschap, graaf Willem II, die ook koning van Duitsland (Roomsche Koning) was. Dat hij de "naneef" en zestiende afstammeling van deze graaf was, moeten we niet zo serieus nemen. Bewijzen zijn er in elk geval niet voor gevonden.

Trouwens, de naam Cruquius was ook maar ontstaan door, naar de gewoonte van veel geleerde mensen in die tijd, de eigenlijke achternaam in het latijn te schrijven. Zo werd Nico of Klaas Kruik eerst tot Nicolaus Samuelis Kruikius en omdat dat nog niet zo fraai klonk, werd het al gauw Cruquius. Na een studie voor landmeter, trad hij in dienst van het waterschap Rijnland en ging in Leiden wonen.

Daar volgde hij op de universiteit colleges in de medicijnen. Daarvóór had hij in Delft gewoond, waar hij een atlas van het Delftland samenstelde en tevens de examens afnam van zeelui, die stuurman op een schip van de Oostindische Compagnie wilden worden.

Door een verblijf in Londen was hij lid van de Koninklijke Sociëteit van Wetenschappen geworden. Hij had namelijk de Engelse geleerden verbaasd doen staan door met een door hemzelf ontworpen toestel enige tijd onder water te blijven en zelfs te varen.

Bekendheid kreeg hij ook door zijn plannen voor de drooglegging van de Haarlemmermeer. Dat is dan ook de reden, waarom het stoomgemaal bij Heemstede in 1853 naar hem genoemd is.

Op zijn advies werden er verschillende verbeteringen in de waterlozing van Holland aangebracht. Ook stelde hij de "Tafelen van Sonsop-en-ondergang" samen.

Toen hij in 1731 opziener van Rijnland werd in Spaarndam, zal Cruquius, die nogal een trotse indruk maakt, dat waarschijnlijk niet zo prettig hebben gevonden. Maar hij kon niet anders, omdat zijn slechte gezichtsvermogen hem geen keus liet. Twee jaar later werd hij hier tevens schout en dat is hij tot aan zijn dood gebleven.

G. van den Beldt jr.

